

## UVODNIK

Društvo za boj proti raku je bilo ustanovljeno 6. aprila 1970 na pobudo profesorice dr. Božene Ravnihar. Njegov namen je bil zmanjšati zbolewnost in umrljivost za rakom v Sloveniji ter gmotno pomagati pri opremljanju Onkološkega inštituta. V prvem desetletju delovanja so nastajala regijska društva, na njihovo pobudo pa je bila 1. marca 1984 ustanovljena Zveza slovenskih društev za boj proti raku. Danes povezuje 11 regijskih društev. Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije je Zvezi podelilo status humanitarne organizacije in status društva, ki deluje v javnem interesu. Vizija Zveze slovenskih društev za boj proti raku skupaj z regijskimi društvi je postati prepoznaven deležnik v celovitem programu obvladovanja raka v Sloveniji.

Naše osnovno poslanstvo je skupaj z regijskimi društvi prispevati k ustvarjanju take slovenske družbe, v kateri ne bi nihče zbolel ali umrl za rakom zaradi lastne nevednosti ali zaradi brezbržnosti države. Najpomembnejša naloga Zveze je zdravstveno osveščati in izobraževati laično in strokovno javnost. Druge naše naloge so zagovorništvo, zbiranje sredstev za akcije, s katerimi poskušamo doseči etapne cilje, zastavljene v letnih načrtih, povezovanje regijskih društev za boj proti raku, sodelovanje z drugimi sorodnimi društvi in organizacijami doma, v Evropi in v svetu.

Pri zdravstvenem osveščanju laične javnosti imajo zelo pomembno vlogo vsi zdravstveni delavci na primarni ravni zdravstvenega varstva in zaposleni v šolstvu. Zato si Zveza že več let prizadeva s pomočjo uveljavljenih strokovnjakov dodatno približati znanje o vseh možnostih obvladovanja raka družinskim zdravnikom, drugim zdravstvenim delavcem in učiteljem zdravstvene vzgoje, ki naj to znanje predajajo ljudem, za katere skrbijo. Letos zato že dvaindvajsetič prirejamo seminar v spomin dr. Dušana Reje; tokrat je namenjen malignomom krvotvornega in limfatičnega tkiva.

Malignomi krvotvornega in limfatičnega tkiva so heterogena skupina bolezni, ki nastanejo zaradi nepovratne spremembe krvotvorne matične celice ali celic limfatične vrste. V Sloveniji so v obdobju 2006–2010 primeri teh bolezni obsegale 6,7 % vseh rakov (brez nemelanomskega kožnega) in so bile tako po pogostosti na 5. mestu, takoj za raki debelega črevesa in danke, prostate, dojke in pljuč. Podobno kot v Evropi so bili pri nas najpogostejši ne-Hodgkinovi limfomi (2,7 %), sledile so levkemije (2,4 %), plazmocitom (1,2 %) in Hodgkinov limfom (0,5 %). Z razvojem molekularnih

in genetskih tehnik je mogoče natančneje opredeliti vrsto celičnih sprememb, ki nastanejo pri limfomih in levkemijah.

Svetovna zdravstvena organizacija je leta 2001 objavila posebno klasifikacijo, ki opredeljuje malignome krvotvornega in limfatičnega tkiva glede na imunofenotip, genetske spremembe in klinično sliko. Leta 2008 je bila ta klasifikacija posodobljena in v kliniki zamenjuje številne druge klasifikacije malignomov krvotvornega in limfatičnega tkiva. Molekularna diagnostika in genetski označevalci so vse bolj nepogrešljivi tudi za izbiro najustrežnejših zdravil in protokolov za zdravljenje, ki so prilagojeni posameznemu bolniku in njegovi bolezni.

Poleg zdravil se pri zdravljenju ljudi s temi boleznimi uporabljata tudi avto-logno in alogensko presajanje krvotvornih matičnih celic, tudi iz popkovnične krvi. Zbirajo jo banke popkovnične krvi in jih namenjajo zdravljenju teh in še drugih bolezni. Zanimivo bo izvedeti, kako nastajajo in za kaj vse predvidevajo, da jih bo mogoče uporabiti.

Zveza slovenskih društev za boj proti raku se zahvaljuje vsem predavateljem in podpornikom, ki ste sodelovali pri pripravi in izvedbi 22. Rejevega seminarja, ter vsem, ki ste nam s svojo udeležbo dokazali, da naše delo sprejemate in cenite.

Maja Primic Žakelj  
*predsednica*